

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/50/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4124213599
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2026:4124213599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. D. XXXX/XX A., E. - D., zastúpená: JUDr. Stanislav Pavol, PhD., advokát so sídlom Šancová 58, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 42 171 067, proti žalovanému: F. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. X, zastúpený: JUDr. Martin Kákoš, advokát so sídlom Bernolákova 1546/32, Topoľčany, IČO: 42 201 659, o náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 19. júna 2025 č.k. 51C/62/2024-148 (ďalej „rozsudok súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti (bod II.) a v časti náhrady trov konania (bod III.) p o t v r d z u j e .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie 3 600 eur (výrok I.), uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 12 600 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,15% ročne od 27. 12. 2024 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 56% (výrok III.).

1.1. Za preukázaný mal skutkový stav, z ktorého zistil, že žalobkyňa a žalovaný sú bývalí manželia, pričom ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 7C/301/20123 zo dňa 12. 12. 2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05. 02. 20214. Strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území C., zapísaných na liste vlastníctva číslo XXX ako parcela registra „C“ číslo 108 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 484 m², parcela číslo 109 - záhrady o výmere 1075 m² a rodinného domu G. H. X C. E. C. H. XXX (ďalej len predmetné nehnuteľnosti), a to každý v podiele 1. Ich podielové spoluvlastníctvo bolo zrušené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 6C/221/2015 zo dňa 28. 04. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/263/2017 zo dňa 27. 06. 2018 a to tým spôsobom, že bol nariadený predaj predmetných nehnuteľností a výťažok mal byť rozdelený medzi žalobkyňu a žalovaného každému v 1. K predaju predmetných nehnuteľností doteraz nedošlo. Žalovaný užíva celé predmetné nehnuteľnosti, vrátane rodinného domu. Žalobkyňa svoj spoluvlastnícky podiel z dôvodu užívania celej nehnuteľnosti žalovaným, neužíva, od predmetnej nehnuteľnosti nemá kľúče. Žalobkyňa si uplatnila náhradu za znemožnenie užívania jej spoluvlastníckeho podielu celkom v sume 12 600 eur (1/2 ceny mesačného nájmu vo výške 700 eur, t.j. 350 eur mesačne a za 36 mesiacov (tri roky)) a úroky z omeškania od 27. 12. 2024, t.j. odo dňa podania žaloby. Žalobkyňa v priebehu konania vzala žalobu v časti o zaplatenie 3 600 eur späť, nakoľko sa pôvodne domáha zaplatenia sumy 16 200 eur,

vychádzajúc z mesačného nájmu vo výške 900 eur. Zo znaleckého posudku vyplýva v danej lokalite výška nájmu porovnateľných rodinných domov vo výške 750 eur mesačne.

1.2. Po právnej stránke napadnutý rozsudok odôvodnil ustanoveniami 3 ods. 1, § 136 ods. 1, § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka (zákon číslo 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 3 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „nariadenie vlády“), § 151 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“).

1.3. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný užíva celé predmetné nehnuteľnosti, vrátane rodinného domu, ktorá skutočnosť je zároveň dôvodom jej neužívania žalobkyňou. Aj z výpovede žalovaného vyplýva, že dom obýva on sám, užíva jeho kuchyňu, obývačku, sociálne zariadenie, a z výpovedí svedkov vyplýva, že aj v ostatných častiach domu sa nachádzajú veci žalovaného. Žalobkyňa v dome nebola od jej odchodu zo spoločnej domácnosti (ešte za trvania manželstva). Z tohto domu žalovaný dochádza do práce, v dome riadne býva a užíva ho celý. Táto skutočnosť t.j. užívanie domu žalovaným, je zároveň dôvodom jeho neužívania žalobkyňou. Na základe vykonaného dokazovania, súd prvej inštancie považoval prípadný návrh, resp. ponuku žalovaného, aby žalobkyňa užívala daný rodinný dom s tým, že on bude obývať garáž s letnou kuchyňou, za neakceptovateľnú. Dôvodil, že od žalobkyne nemožno spravodlivo požadovať, aby na túto ponuku žalovaného reflektovala, predovšetkým s poukazom na pravidlo dobrých mravov podľa 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vykonaným dokazovaním, vrátane výsluchov svedkov F. I., J. B. B., ako aj výsluchu žalobkyne, bolo preukázané, že žalovaný sa k žalobkyňi počas manželstva dopúšťal fyzického i psychického násillia. Za takejto situácie nemožno od žalobkyne spravodlivo požadovať, aby prípadnú ponuku žalovaného prijala a žila v predmetnom rodinnom dome so žalovaným v bezprostrednej blízkosti. Svedecké výpovede svedkov I. a J. B. sú podporené aj sms komunikáciou medzi svedkyňou I. a žalovaným, z ktorých vyplýva, že svedkyňa nemá kľúče od nehnuteľnosti, pričom sa snažila so žalovaným riešiť odpredaj nehnuteľností. Svedecké výpovede v časti popísania spolužitia žalobkyne a žalovaného, vrátane fyzických útokov žalovaného na žalobkyňu, sú potvrdené aj výpoveďami týchto svedkov už v rámci rozvodového konania strán sporu v konaní Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 7C/301/2013 a to konkrétne zápisnicou z pojednávania zo dňa 12. 12. 2013.

1.4. Žalovaný s tvrdeniami žalobkyne nesúhlasil, predovšetkým nesúhlasil s výškou mesačného nájmu za predmetné nehnuteľnosti. Žalobkyňa výšku mesačného nájmu preukázala predloženými inzerátmi. Žalovaný napriek nesúhlasu s touto výškou, nepredložil ani neoznačil žiadne dôkazy o neprimeranosti tejto ceny, ani neuviedol, akú sumu považuje za primeranú. Z ustanovenia § 151 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej „CSP“), totiž vyplýva, že stranu sporu zaťažuje procesné bremeno popretia skutkových tvrdení protistrany. Na popretie skutkových tvrdení sa kladú určité kvalitatívne nároky. Za podmienok uvedených v § 151 ods. 2 CSP musí popierajúca strana uviesť vlastné tvrdenia. Pre kvalitu popretia skutkových tvrdení teda platia rovnaké požiadavky ako pre predkladanie skutkových tvrdení (§ 150 ods. 1).

1.5. Súd prvej inštancie preto vychádzal z výšky nájmu porovnateľných nehnuteľností v katastrálnom území C. tak, ako bola preukázaná žalobkyňou predloženými ponukami na inzertnom portáli, t.j. zo sumy 700 eur mesačne. Uložil žalovanému zaplatiť žalobkyňi náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu 1 ceny mesačného nájmu za obdobie troch rokov pred podaním žaloby t. j. mesačný nájom $700 : 2 = 350$ eur x 36 mesiacov = 12 600 eur. V zmysle § 57 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. zároveň uložil žalovanému aj povinnosť zaplatiť žalobkyňi úroky z omeškania a to odo dňa podania žaloby t.j. od 27. 12. 2024, hoci do omeškania sa žalovaný s úhradou náhrady za jednotlivé mesiace, predchádzajúce žalobe, dostal už skôr.

1.6. Vzhľadom na späťvzatie časti žaloby žalobkyňou, v časti o zaplatenie 3 600 eur, súd prvej inštancie konanie v tejto časti zastavil.

1.7. Súd prvej inštancie sa bližšie nezaoberal tvrdeniami žalovaného ohľadom investícií do predmetného rodinného domu, nakoľko tieto nie sú predmetom sporu v zmysle podanej žaloby, a predmetom sporu sa nestali ani na základe žiadneho procesného úkonu žalovaného. Dokazovanie ohľadom nich by znamenalo neúčelné predlžovanie konania bez relevancie k rozhodnutiu vo veci samej, čo obdobne platí k rôznym alternatívam rozdelenia predmetných nehnuteľností, ako boli uvedené znalcami v konaní tunajšieho súdu sp. zn. TO-6C/221/2015.

1.8. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 v spojení s ustanovením § 256 ods. 1 CSP, nakoľko zastavenie konania v časti o zaplatenie sumy 3 600 eur z procesného hľadiska zavinila žalobkyňa. Úspech žalobkyne v konaní preto predstavuje 77,78% a úspech žalovaného 22,22%. Po odpočítaní úspechu žalovaného od úspechu žalobkyne tak predstavuje výsledný úspech žalobkyne v tomto spore (po zaokrúhlení na celé euro) 55,56%, v ktorom rozsahu jej súd prvej inštancie priznal

proti žalovanému nárok na náhradu trov konania, s tým, že o konkrétnej výške náhrady rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním žalovaný. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

2.1. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam v tom, že žalovaný v posudzovanom období predmetné nehnuteľnosti užíval nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu. Napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobkyni priznal náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu za stavu, že žalovaný nijako nebránil žalobkyni v užívaní spoločných nehnuteľností a žalobkyňa sa ani žiadnym spôsobom nedomáhala užívania svojho podielu faktickým výkonom práva.

2.2. Žalobkyňa neunesla bremeno jej tvrdenia, že nemá umožnený prístup do spoločnej nehnuteľnosti žiadnym spôsobom. Nepreukázala, že žalovaný jej bráni v užívaní spoločných nehnuteľností, nepredložila žiadny dôkaz o tom, že by požadovala od žalovaného užívanie nehnuteľnosti a že ona nemá umožnený prístup do spoločnej nehnuteľnosti. Nebol splnený základný predpoklad pre priznanie náhrady žalobkyni, ktorá nepreukázala, že žalovaný predmetné nehnuteľnosti užíval nad rámec svojho podielu. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdil dôvodnosť tohto nároku, keď dospel k záveru, že žalovaný dom obýva sám a užíva ho celý a uvedená skutočnosť je dôvodom ich neužívania žalobkyňou, z ktorého dôvodu jej vznikol nárok na náhradu za neužívanie spoločnej veci. Žalobkyňa neprejavila žiaden záujem nehnuteľnosť užívať a žalovaný jej ani žiadnym spôsobom nebránil v užívaní spoločných nehnuteľností. Naopak, žalovaný ponúkal žalobkyni dohodu o užívaní spoločných vecí tak, aby žalobkyňa užívala rodinný dom s tým, že on bude spoločné nehnuteľnosti užívať v menšom rozsahu, a to garáž s letnou kuchyňou.

2.3. Žalovaný nesúhlasí ani so záverom súdu prvej inštancie, že od žalobkyne nie je možné spravodlivo požadovať spoločné užívanie nehnuteľností, a to s poukazom na výpovede svedkov F. I., J. B. B., ako aj žalobkyne, nakoľko žalovaný sa k žalobkyni počas ich manželstva dopúšťal fyzického i psychického násillia. V tejto súvislosti poukázal na ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že dôvod, pre ktorý spoluvlastník prípadne spoločnú vec neužíva, nie je právne významný (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Cdo/184/2010, 3Cdo/218/2017). Dodal, že podielové spoluvlastníctvo strán sporu vzniklo na základe Dohody o vyporiadaní BSM zo dňa 06. 08. 2014 a teda ku konaniu v rozpore s dobrými mravmi, ku ktorému malo dochádzať počas manželstva strán sporu, ktoré bolo právoplatne rozvedené dňa 05. 02. 2014, malo dochádzať ešte pred vznikom tohto podielového spoluvlastníctva. Žalobkyňa sa stala dobrovoľne podielovou spoluvlastníčkou týchto nehnuteľností. Žalobkyňa preto nemá nárok na náhradu za neužívanie spoločných nehnuteľností z dôvodu, že ich nechce užívať so žalovaným. Nič jej nebránilo realizovať výkon rozhodnutia predajom nehnuteľností.

2.4. Žalobkyňa potvrdila, že kľúče od nehnuteľnosti mala, ktoré neskôr stratila a od žalovaného nežiadala, aby jej nehnuteľnosti sprístupnil na užívanie a neprejavila žiadny reálny záujem tam bývať. Nebolo preukázané, že by žalovaný bránil žalobkyni v užívaní týchto nehnuteľností, ani skutočnosť, že by žalovaný počas trvania podielového spoluvlastníctva sa k nej dopúšťal konaní v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa nežiadala žalovaného, aby sa vysťahoval z týchto nehnuteľností, aby ona po rovnakú dobu mohla tieto nehnuteľnosti výlučne užívať, čím by došlo k odstráneniu preukážky. Nie je možné považovať za spravodlivé a zodpovedajúce dobrým mravom, aby spoluvlastník bol povinný platiť druhému spoluvlastníkovi náhradu vo forme nájmu za to, že tento druhý spoluvlastník nemá záujem spoločnú vec užívať z dôvodu zlých vzťahov so spoluvlastníkom a ani sa nedomáha užívania spoločnej veci faktickým výkonom práva. Súd prvej inštancie sa vôbec námietkou žalovaného, že žalobkyni v užívaní jej podielu nebránil, nezaoberal.

2.5. Žalovaný sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že užíva celú nehnuteľnosť. Namietal, že užíva iba kuchyňu, obývačku a sociálne zariadenie. Svedkovia F. I. a J. B. B. boli v nehnuteľnosti naposledy pred štyrmi rokmi, uviedli, že v izbe bol počítač, v spálni bolo niečo na sušenie. Tieto výpovede však nepreukazujú, že by v rozhodnom období celý dom bol v užívaní žalovaným. Svedok J. uviedol, že v dome sú tri izby a obývačka, kuchyňa a sociálne zariadenie. Žalovaný užíva obývačku, kde má posteľ, v ostatných miestnostiach je jedna skriňa a posteľ. Ak teda žalovaný užíva iba jednu izbu – obývačku, v ktorej spáva, kuchyňu a sociálne zariadenie, nemožno mať za preukázané, že užíva celý dom. Okolnosť, že v týchto izbách je nábytok, ich užívanie zo strany žalovaného to nepreukazuje a ani netvorí prekážku v ich užívaní osobitne vytvorenou žalovaným pre žalobkyňu.

2.6. Záverom dodal, že v období, za ktoré žalobkyňa požaduje náhradu, a ani počas celej doby existencie ich podielového spoluvlastníctva, nebola žalobkyňa žiadnym konaním žalovaného vylúčená z užívania spoločnej veci a jej neužívanie nebolo z dôvodu, že by žalovaný žalobkyni v užívaní nejako bránil. Žalobkyni nevznikol preto nárok na náhradu a súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil dôvodnosť tohto nároku.

2.7. Navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobkyne zamietne a prizná žalovanému nárok na náhradu trov konania, alternatívne aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 363 a nasl. CSP, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 ods. 1 CSP, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods.1, § 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Predmetom konania v danej veci je žaloba žalobkyne, ktorou sa domáhal náhrady za neužívanie spoločnej veci. Dôvodila tým, že so žalovaným sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktoré podielové spoluvlastníctvo bolo zrušené a bol nariadený ich predaj s tým, že výťažok z predaja bude rozdelený rovnakým dielom. Podielové spoluvlastníctvo bolo rozhodnutím súdu zrušené v roku 2018. K predaju nehnuteľnosti doteraz nedošlo. Nehnuteľnosti užíva žalovaný. Žalobkyňa žiadala náhradu za neužívanie nehnuteľností vo výške nájmu porovnateľných nehnuteľností v katastrálnom území C. a to v sume 700 eur mesačne za celú nehnuteľnosť, t.j. 1 je 350 eur a za 36 mesiacov, spolu 12 600 eur.

5.1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobe žalobkyne vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 12 600 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,15% od 27. 12. 2024 do zaplataenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že nehnuteľnosť užíva výlučne žalovaný, čo potvrdil aj vo svojom výsluchu. Túto skutočnosť potvrdili aj svedkovia, pričom žalobkyňa v dome nebola od jej odchodu zo spoločnej domácnosti. Žalovaný dochádza z domu do práce, v dome riadne býva a užíva ho celý. Od žalobkyne nie je možné spravodlivo požadovať, aby bola v blízkosti žalovaného a užívala s ním spoločne predmetnú nehnuteľnosť, a to vzhľadom na jeho fyzické a psychické násilie voči žalobkyni počas trvania manželstva. Žalobkyňa nemá kľúče od predmetnej nehnuteľnosti.

5.2. S rozsudkom súdu prvej inštancie sa nestotožnil žalovaný. Namieta, že žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že jej bráni v užívaní nehnuteľnosti, že celú nehnuteľnosť výlučne užíva sám a že nemá vôbec žiadny prístup k nehnuteľnosti. Naopak, sám jej navrhol, že on bude užívať garáž a letnú kuchyňu, pričom ona môže užívať celý dom. Navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie pre nedostatočne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci zmeniť a žalobu žalobkyne zamietnuť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5.3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

6. Podľa § 387 ods.1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo, odvolania žalovaného, súc viazaný dôvodmi podaného odvolania, dospel k záveru, že v danej veci súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, jednotlivé dôkazy vyhodnotil a na ich závere vec aj správne právne posúdil. Následne vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Zároveň odvolací súd konštatuje, že

súd prvej inštancie podľa § 220 CSP rozsudok aj v dostatočnej miere a správne tak po právnej, ako aj skutkovej stránke odôvodnil, s ktorým odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť týchto dôvodov ďalej, podľa § 387 ods. 2 CSP, iba poukazuje.

7.1. Odvolací súd iba poznamenáva, že je potrebné mať na zreteli, že konanie pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak preto následne odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

8. Ustanovením § 387 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

9. Odvolací súd, stotožniac sa tak s výrokom napadnutého rozsudku, ako aj jeho dostatočným a podrobným odôvodnením, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, iba na zdôraznenie správnosti tohto rozhodnutia dodáva, že spoluvlastnícky podiel vyjadruje mieru, ako sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach, vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Skutočnosť, že ide o spoluvlastnícky vzťah znamená, že práva každého spoluvlastníka sú obmedzené právami ostatných spoluvlastníkov. O hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov (§ 139 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka). Pod pojmom hospodárenie so spoločnou vecou možno chápať i užívanie spoločnej veci. I keď zákonodarca v uvedenom ustanovení použil termín hospodárenie, z celkovej koncepcie ustanovenia § 139 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ním mienil upraviť práva a povinnosti spoluvlastníkov navzájom, teda v rámci spoluvlastníckeho vzťahu. Takým právom spoluvlastníka nepochybne je aj užívanie spoločnej veci. Pojem hospodárenie so spoločnou vecou znamená využívanie hmotných prostriedkov pre uspokojovanie hmotných potrieb nielen priamo užívanie veci podielovým spoluvlastníkom, ale aj nepriamo napríklad daním vecí do nájmu, či ziskanim peňažného, či iného prínosu.

10. Súd prvej inštancie správne posudzoval uplatnený nárok podľa § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, podiel vyjadruje mieru, ako sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach, vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci. Zároveň správne interpretoval toto ustanovenie, vychádzajúc z názoru, že ak spoluvlastník neužíva (nemôže užívať) spoločnú vec v rozsahu, zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu, obohatenie druhého spoluvlastníka (ostatných spoluvlastníkov), spočíva v užívaní väčšieho rozsahu predmetu spoluvlastníctva, než ktorý zodpovedá jeho (ich) spoluvlastníckemu podielu.

11. Nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci, v rozsahu spoluvlastníckeho podielu, vyplýva z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nevyhnutým predpokladom je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom (ostatnými spoluvlastníkmi) nad rozsah jeho (ich) spoluvlastníckeho podielu. Neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v takomto prípade sa spoluvlastník, užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu, t.j. dochádza k nadužívaniu spoločnej nehnuteľnosti jedným podielovým spoluvlastníkom.

12. V predmetnej veci v konaní nebolo sporným, že medzi stranami sporu bola najskôr uzavretá dohoda o vyporiadaní BSM, v rámci ktorej predmetné nehnuteľnosti nadobudli strany sporu do podielového spoluvlastníctva, každý v podiele 1. Následne, v roku 2018 došlo súdnym rozhodnutím k zrušeniu tohto podielového spoluvlastníctva, ktoré bolo vyporiadané tak, že bol nariadený predaj nehnuteľnosti a následné rozdelenie výťažku medzi strany sporu rovnakým dielom. Žiadna dohoda medzi stranami

sporu o užívaní predmetnej nehnuteľnosti uzavretá nebola. V danom prípade išlo o faktický stav, keď žalobkyňa sa z nehnuteľnosti, v dôsledku jej fyzického a psychického týrania, odsťahovala. Násilie voči žalobkyni bolo preukázané jednak v rozvodovom konaní a tiež výpoveďami svedkov v tomto konaní. Taktiež možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že prakticky od rozvodu manželstva v roku 2014 predmetné nehnuteľnosti výlučne užíva sám žalovaný. Túto skutočnosť však aj sám žalovaný v tomto konaní vo svojich výpoveďach viackrát potvrdil, keď uviedol, že nehnuteľnosť užíva on sám. Okrem toho bolo užívanie celej nehnuteľnosti potvrdené aj svedkami, deťmi strán sporu. V neposlednom rade tomu nasvedčuje tiež skutočnosť, že tak žalobkyňa, ako aj dcéra strán sporu navrhli žalovanému odkúpenie jeho spoluvlastníckeho podielu, avšak on sám žiadal za jeho podiel sumu vysoko prevyšujúcu hodnotu tohto podielu, sumu 80 000 až 160 000 eur. Naopak, on bol ochotný žalobkyni za jej podiel vyplatiť maximálne sumu 20 000 eur.

13. Žalovaný v priebehu konania, ako aj v podanom odvolaní namieta, že nebránil žalovanej nasťahovať sa do predmetnej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie, podľa názoru odvolacieho súdu správne skonštatoval, že vzhľadom na zlé vzájomné vzťahy, hlavne pre násilie zo strany žalovaného voči žalobkyni, by nebolo spravodlivé od žalobkyni požadovať, aby bývala spolu v jednej nehnuteľnosti so žalovaným. Skutočnosť, že zo strany žalobkyne nebolo možné spoločne zdieľať nehnuteľnosť so žalovaným pre jeho násilnú povahu, bolo preukázané tak konaním o rozvode manželstva strán sporu, ako aj výsluchom ich detí. Z tohto dôvodu nie je preto možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, uvedeného v podanom odvolaní, že dôvod, pre ktorý žalobkyňa prípadnú spoločnú nehnuteľnosť neužívala, nie je právne významný. Súd prvej inštancie tak správne prihliadal na okolnosti, za ktorých ukončila žalobkyňa užívanie spoločného domu, keď voči nej použil tak fyzické, ako aj psychické násilie. Nie je predstaviteľné, že žalobkyňa, voči ktorej bol žalovaný agresívny, fyzicky ju napadol, psychicky týral, by s ním zdieľala užívanie spoločnej nehnuteľnosti, a to napriek tomu, že žalovaný tvrdí, že jej v tom nebránil. Za situácie, že žalovaný od roku 2014 nehnuteľnosť výlučne sám užíva, čo potvrdil aj vo svojich výpoveďach v tomto konaní, nebol ochotný odpredať svoj podiel žalobkyni ani deťom, je toto jeho tvrdenie bez akejkoľvek právnej relevancie.

14. Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalovaného, že žalobkyňa nepreukázala rozsah jeho užívania spoločnej nehnuteľnosti, nepreukázala jeho nadužívanie nad rámec jeho spoluvlastníckeho podielu. Spoluvlastnícky podiel predstavuje mieru, sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach spoločnej veci a ide teda o podiel ideálny, a ak nehnuteľnosť užíval žalovaný a zároveň je preukázané, že nehnuteľnosť žalobkyňa neužívala, môže z tejto situácie vziť len taký skutkový a právny záver, v zmysle ktorého žalovaný užíval aj podiel žalobkyne a spoločnú nehnuteľnosť užíval nad rozsah, vyplývajúci mu zo spoluvlastníckeho podielu.

15. Pokiaľ ide o výšku požadovanej náhrady, odvolací súd považoval za nespornú uplatnenú výšku náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu, pričom vychádzal zo skutočnosti, že túto samotnú výšku žalovaný nerozporoval, ani neprodukoval žiaden dôkaz na preukázanie inej výšky nájmú porovnateľnej nehnuteľnosti. Výšku nenamietal ani v podanom odvolaní.

16. Ustanovenie § 387 ods. 3 CSP ukladá odvolaciemu súdu vysporiadať sa s podstatnými námietkami odvolateľa, uvedenými v podanom odvolaní. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

16.1. Z obsahu podaného odvolania odvolateľom jednoznačne vyplýva námietka, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav a na jeho základe dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP).

16.1.1. Skutkový stav zisťuje súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe

nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP, normatívne vyjadrená v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov robí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (Števcík, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 729 s.). Pri hodnotení dôkazov je súd viazaný skutkovým stavom veci, a teda nie je prípustný eklektický a neopodstatnený výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom. Zásada voľného hodnotenia dôkazov je totiž limitovaná požiadavkou nadväznosti medzi skutkovými zisteniami súdu získanými v procese dokazovania, úvahami súdu v procese hodnotenia dôkazov a jeho právnymi závermi (I. ÚS 114/2008).

16.1.2.K namietanému pochybeniu v procese dokazovania odvolací súd ešte uvádza, že pokiaľ súd nevykonal v priebehu civilného konania všetky aj iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nedostatočne zistil skutkový stav alebo nesprávne vyhodnotil niektorý dôkaz, nemožno to v zásade považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany. Predmetná judikatúra najvyššieho súdu bola a je akceptovaná aj ústavným súdom napr. v rozhodnutiach sp. zn. I. ÚS 65/2020, III. ÚS 171/2018, II. ÚS 202/2020, II. ÚS 108/2020, II. ÚS 153/2019, II. ÚS 465/2017, IV. ÚS 511/2020. Na druhej strane však ústavný súd napr. v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 332/09 tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej len „Dohovor“) totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi urobené skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 6 Základných princípov CSP) a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie vo veci Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06). Vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Jednotlivý dôkaz hodnotí z hľadiska jeho dôležitosti, relevancii vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

16.1.3. V danom prípade po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolací súd dospel k záveru, že odvolateľom spochybnená hodnotiaci úvaha (resp. jej výsledok) súdu prvej inštancie zodpovedá zásadám formálnej logiky a je aj preskúmateľná. V posudzovanej veci z rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejмый jeho myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol určujúci skutkový záver, podľa ktorého žalovaný predmetnú nehnuteľnosť užíval výlučne sám, v dôsledku čoho žalovaná neužívala svoj spoluvlastnícky podiel. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol okolnosti, ktoré vzal za preukázané a z ktorých vychádzal, je z neho zrejмый, že dôkazy hodnotil jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti s dôrazom na to, že žalovaný žiadne dôkazy na popretie tvrdení žalobkyne nepredložil a ani nenavrhol súdu prvej inštancie ich vykonanie. Odvolací súd opakovane uvádza, že z vykonaného dokazovania jasne vyplývalo, že predmetnú nehnuteľnosť užíva výlučne žalovaný, v dôsledku čoho ju neužíva žalobkyňa. Sám žalovaný potvrdil jeho výlučné užívanie nehnuteľnosti. Za situácie, že žalovaný žiadnym dôkazom a tým účinne nepoprel tvrdenia žalobkyne o jeho výlučnom užívaní, jeho námietka, že žalovanej nebránil v užívaní nehnuteľnosti zostáva iba v rovine jeho subjektívneho tvrdenia. Podľa názoru odvolacieho súdu spôsob, akým súd prvej inštancie dospel k tomuto rozhodujúcemu skutkovému zisteniu, zodpovedá ustanoveniu § 191 CSP v spojení s ustanovením § 185 CSP. Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, podľa názoru odvolacieho súdu procesný postup súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku. Takýmto procesným postupom súdu prvej inštancie preto podľa odvolacieho súdu nedošlo k tomu, že by súd znemožnil

žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16.2. Odvolateľ v podanom odvolaní namieta, že súd nesprávne zistil skutkový stav veci spočívajúci v tom, že on nebránil žalobkyni užívať nehnuteľnosť a žalobkyňa nepreukázala žiadnym dôkazom, že užíval nehnuteľnosť nad svoj spoluvlastnícky podiel.

16.2.1. K tejto námietke sa vyjadril tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd v tomto rozhodnutí. Odvolací súd iba dodáva, že skutočnosť, že žalovaný užíval výlučne sám celú nehnuteľnosť, v dôsledku čoho ju preukázateľne žalobkyňa neužívala, zakladá sama o sebe nárok žalobkyne na náhradu za neužívanie spoločnej veci. Žalovaný mal k dispozícii celú nehnuteľnosť, jeho námietka, že užíval iba svoj spoluvlastnícky podiel, spočívajúci v užívaní kuchyne, obývačky a sociálneho zariadenia, je v danom prípade bez právneho významu, nakoľko mal k dispozícii celú nehnuteľnosť, vrátane garáže, či ostatných priestorov predmetnej nehnuteľnosti. Námietky odvolateľa odvolací súd vyhodnotil ako účelové a nedôvodné.

16.3. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci), je daný vtedy, ak súd vec nesprávne právne posúdil. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, teda vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu). Použitie správneho ustanovenia ale neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo - povedané inak - posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona súd vychádzal.

16.3.1. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku nezistil nesprávnu aplikáciu právnych noriem. Žalovaný nekonkretizoval o akú mylnú aplikáciu a ktorých právnych noriem zo strany súdu prvej inštancie malo ísť. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a na správne zistený skutkový stav aplikoval správne právne normy. Z tohto dôvodu odvolací súd nevzhladol tento odvolací dôvod a námietku odvolateľa vyhodnotil ako nedôvodnú a účelovú.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a námietky odvolateľa uvedené v podanom odvolaní, vyhodnotil ako nedôvodné a účelové.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej

zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).